

Eerste jaargang nr. 1 2006

bv.leiden.nl

MAGAZINE VOOR ONDERNEMERS IN LEIDEN EN OMGEVING

Jubileumfeest 'Honderd jaar vereniging van ondernemers in Leiden'

Aalmarktproject: in maart begint de sloop

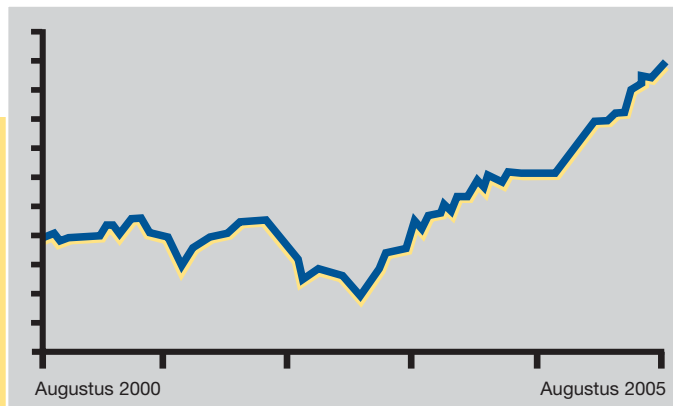

Paula van Elburg: 'Bedrijven weten ons steeds beter te vinden'

bv.leiden.nl: een vereniging met daadkracht

René van Leeuwen

Δ DELTA DEELNEMINGEN FONDS

WIJ BIJ VPV KUNNEN HET WÈL LEUKER MAKEN!

Vennootschapsbelasting betalen over uw beleggingsrendement?

Niet doen. Bij Veer Palthe Voûte strijkt u gewoon de vólle winst op van het alom geprezen Delta Deelnemingen Fonds (DDF). Over het dividend en de koerswinst betaalt u geen vennootschapsbelasting. Niet gek als u kijkt naar de resultaten van het fonds: in 2003 61,4%, in 2004 31,9% en in 2005 t/m 30 september 34,4%

Hoe dat werkt, die Vpb-vrije winst? Via Veer Palthe Voûte neemt u een 5%-belang in een houdstermaatschappij van het DDF. Met dat belang bent u vrijgesteld van vennootschapsbelasting**. Een ideale belegging dus voor ondernemingen die voor langere tijd geld kunnen wegzetten, zoals pensioen-, kasgeld-, en management-bv's. Deelnemen kan al vanaf € 250.000,-. De eerste serie deelnemingen was snel vergeven. Maar nu zijn er weer nieuwe beschikbaar. Het aantal deelnemingen is beperkt. Laat die kans dus niet lopen.

P.S. Het Delta Deelnemingen Fonds is genoteerd aan de beurs. 'Gewoon' beleggen kan dus ook.

De belegging voor Vpb-plichtigen

7% dividend* plus koerswinst, 0% vennootschapsbelasting.

VEER PALTHE VOÛTE
MEMBER
Dresdner Bank Group

Bel voor informatie: Tel. 0182-597777, E-mail: info@vpv.nl, www.ddf.nu

★★★★ Morningstar™ Rating

*op introductiekoers van € 27,65. In voorkomende gevallen kan een lager dividend worden uitgekeerd. **Raadpleeg zonodig uw belastingadviseur. De waarde van beleggingen kan fluctueren. Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Vergunning AFM (art. 5 Wtb). Voor dit product is een financiële bijsluiter opgesteld met informatie over het product, de kosten en de risico's. Vraag er om en lees hem voordat u het product koopt. Prospectus en financiële bijsluiter kosteloos verkrijgbaar bij VPV te Gouda.

COLOFON

bv.leiden.nl wordt gratis verzonden naar de leden van bv.leiden.nl en verspreid onder externe relaties en diverse openbare lichamen in Leiden en de regio

Oplage
2500 exemplaren

Frequentie
Vijf keer per jaar in 2006, vervolgens vier keer per jaar

Secretariaat
Rijnsburgerweg 159
2334 BP Leiden
Tel: 071 - 519 10 20
Fax: 071 - 517 58 35

Internet en e-mail
www.bvleiden.nl
info@bvleiden.nl

Redactiecommissie
Wim van der Greft
Karen Gribling
Marlies Haazebroek
Ruud Breedveld
René van Leeuwen
Bob Oudshoorn
Martijn van Pelt
Bart Tiemens
Ton de Roo

Uitgeverij
Media Business Press
Metaalfhof 27
3067 GM Rotterdam
Postbus 8632
3009 AP Rotterdam
Tel: 010 - 289 40 78
Fax: 010 - 289 40 76
E-mail: info@mbp.nl

Hoofredactie & fotografie
Marja Vis
Expressa Productions
Stan Kentonstraat 18
2324 LL Leiden
Tel: 071 - 514 31 14
www.expressa.nl
info@expressa.nl

Advertenties
Bart Tiemens
Tel: 0598 - 42 36 63
Fax: 010 - 289 40 61
Tel: 06 - 51 34 58 70
b.tiemens@planet.nl

Vormgeving
vM-Design, Delft

Opmaak
Peter van der Voort

Druk
Drukkerij Groen, Leiden

Nummer 1 - januari 2006

VOORWOORD

De voorzitter René van Leeuwen

Nu de fusie van MKB Leiden en LVI op 1 januari officieel is ingeluid kunnen we van alle voordelen genieten van de nieuwe vereniging bv.leiden.nl.

Met een breed draagvlak onder Leidse ondernemers en een bundeling van krachten is bv.leiden.nl een vereniging geworden waar men niet omheen kan.

In de politiek, in de media en in het maatschappelijke verkeer van Leiden zal de stem van bv.leiden.nl luider dan voorheen gehoord worden. Echter, een sterke vereniging op zichzelf is niet voldoende. Het gaat erom de krachten verstandig aan te wenden. bv.leiden.nl zal in gesprek gaan, overleg voeren, communiceren, activiteiten organiseren, betrokkenheid tonen of juist een vuist maken al naargelang de situatie van ons verlangt. Tijdens de debatten rond de Rijn Gouwe Lijn in De Waag en Stadhuis Leiden was bv.leiden.nl (toen nog LVI en MKB Leiden) prominent aanwezig met een duidelijke mening. Zoals u kunt lezen in mijn interview verderop in dit magazine, kreeg de gemeenteraad door mij een creatieve oplossing aangereikt om de infrastructuur te verbeteren: een rondweg om Leiden met parkeergarages op drie belangrijke punten in de stad. Wij laten zien dat we er zijn!

Dit magazine bv.leiden.nl houdt u op de hoogte van de ontwikkelingen die voor u relevant zijn. Natuurlijk vergeten we de gezelligheid niet. Zeker nu de twee verenigingen onder één naam verder gaan, zijn er weer veel nieuwe mensen om te leren kennen. Zoals we op de afgelopen nieuwjaarsborrel van 3 januari hebben kunnen merken. Bij deze breng ik een toast uit op de geboorte van onze nieuwe vereniging bv.leiden.nl!

INHOUD

- 3 Voorwoord
- 5 en 7 Rembrandtjaar - Rondje Leiden
- 8 Aalmarkt in beeld
- 11 van Berge Henegouwen moet verhuizen
- 13 Rembrandt geschenken
- 14 Rijn Gouwe Lijn doet stof opwaaien
- 17 Interview met René van Leeuwen
- 19 Jubileumfeest: 100 jaar vereniging van ondernemers
- 23 Even voorstellen: nieuwe leden
- 28 Marktverkenning met Hogeschool Leiden
- 31 Actueel nieuws voor de ondernemer
- 33 Ondernemers van de toekomst
- 35 Column van Ton van Raan
- 37 Bestuur bv.leiden.nl en agenda

ALS U GROOT WILT WORDEN, HEEFT U EEN BANK NODIG DIE U NIET KLEIN HOUDT

Ondernemers die willen groeien, hebben het niet eenvoudig. Omdat ze nog niet groot genoeg zijn, worden ze vaak belemmerd bij het regelen van hun financiën. De ING Bank kijkt niet naar de omvang van uw bedrijf, maar naar de potentie en mogelijkheden voor groei. Speciaal voor groeiende ondernemers hebben we de Groei Analyse® ontwikkeld. Dat is een handig model waarmee u snel inzicht krijgt in hoe uw bedrijf ervoor staat. Samen met u kijken we naar de kansen en mogelijke knelpunten, waarna we met oplossingen komen die

verder gaan dan traditionele bancaire producten. Zo groeit uw bedrijf zo groot als u dat wilt en niet zo groot als uw bank dat toelaat.

Kijk voor meer informatie op ingbank.nl/groei of maak direct een afspraak met een van onze adviseurs.

Schuttersveld 18, Leiden
Tel. (071) 525 59 30

ING BANK

DENKT MET U MEE

RONDJE LEIDEN

KONINGIN BEATRIX OPENT LANDELIJK REMBRANDTJAAR

Schilderij van Rembrandt: 'Oude vrouw lezend in een boek'

Koningin Beatrix heeft op 14 december in Leiden, de stad waar Rembrandt van Rijn 400 jaar geleden werd geboren, het landelijke Rembrandtjaar officieel geopend in De Lakenhal. Het herdenkingsjaar wordt in 2006 gevierd met een groot aantal festiviteiten en tentoonstellingen, vooral in Leiden en Amsterdam.

Rembrandts moeder in De Lakenhal

Tegelijkertijd opende de koningin in Stedelijk Museum De Lakenhal de ten-

toonstelling 'Rembrandts Moeder, mythe en werkelijkheid' (16-12-'05 t/m 19-3-'06), met werken waarin zijn moeder en andere familieleden figureren. Het is de eerste van drie bijzondere Rembrandttentoonstellingen in Stedelijk Museum De Lakenhal.

Koningin Beatrix bekijkt in De Lakenhal een schilderij van Jan Lievens (Foto: Jeroen Swolfs)

De voor- en achterkant van de Rembrandtmunt die 15 december geslagen is

REMBRANDTJAAR SWINGEND VAN START IN LEIDEN

Hoewel de koningin het landelijke Rembrandtjaar een dag tevoren landelijk had geopend, barstte in Leiden de feestvreugde echt los op de dag van 15 december. Op een buitenpodium aan De Oude Vest klonk muziek van zangkoren en een orkest. In het Scheltemacomplex waren de hele avond muziekoptredens en een quiz, de Goldrush. Om 20.00 uur ging het Rembrandtjaar in Leiden officieel van start in aanwezigheid van burgemeester Lenferink. Vuurpijlen en een spectaculaire lasershow vergezelden het begin van het Rembrandtjaar. De Lakenhal vulde zich met muziek uit de Gouden Eeuw van Margot Kalse en Elly van Munster. In de Marekerk bracht een blokfluitensemble dansmuziek uit Rembrandts tijd ten gehore. In een kraampje aan de Oude Vest werd de eerste Rembrandtmunt geslagen die tussen 15 februari en 31 oktober 2006 wettig betaalmiddel zal zijn in Leiden. Het Rembrandtjaar wordt gesponsord door een aantal bedrijven en zal ongeveer 300.000 bezoekers naar de stad trekken.

Officiële opening van het Leidse Rembrandtjaar op een podium aan de Oude Vest door burgemeester H. Lenferink (links) geholpen door een kleine mascotte die verkleed is als jonge Rembrandt. Er wordt een rode knop ingedrukt die drie vuurpijlen doet afschieten. Op de achtergrond het muziekorkest de Stadspijpers uit Den Bosch.

Een Rembrandtgezelschap dat zo uit de Gouden Eeuw lijkt te komen, poseert in de Rembrandt Ontvangsthal van het gerenoveerde Scheltemacomplex

Preventie en Zorg

TNO signaleert grote uitdagingen voor de gezondheidszorg. Daarom werken wij samen met publieke en private opdrachtgevers constructief aan vernieuwingen en creatieve oplossingen die nodig zijn om betaalbare en kwalitatief goede zorg bereikbaar te maken. Wij zetten ons in om de logistiek te verbeteren, ontwikkelen zorgconcepten waarin de patiënt centraal staat ter ondersteuning van professionals in de zorg, en introduceren nieuwe ICT daar waar dat nodig is. TNO staat bekend om de onderzoeksprogramma's Jeugd en Bewegen. Wij ontwikkelen kennis rondom jeugdzorg en de psychosociale problematiek. Voor het onderdeel bewegen richten wij onze aandacht op interventies voor jeugd, ouderen en mensen met overgewicht.

Onze speerpunten

TNO doet onderzoek naar en adviseert over ziektepreventie en gezondheidsbevordering. Onze speerpunten zijn Jeugd, Bewegen en Zorginnovatie. Vroege preventie levert maximaal rendement op, daarom is jeugd een belangrijk aandachtsgebied voor TNO. Onderzoek naar bewegen levert onderbouwing voor beleid van nationale, regionale en lokale overheden. Onze activiteiten richten zich dan ook op het monitoren van gezondheid en leefstijl, het bestuderen van determinanten en het implementeren en evalueren van interventies.

Op het terrein van de gezondheidszorg is het voor zowel behandelaar als patiënt van groot belang dat kwaliteit en doelmatigheid van de gebruikte technologieën, medische hulpmiddelen en medische informatie zijn gewaarborgd. Daarom zet TNO haar kennis en expertise in voor de gezondheidszorg.

TNO en Gezondheid

TNO heeft de kennis in huis en praktische instrumenten ontwikkeld om samen met u zorgvraagstukken op te pakken. Wij onderhouden directe relaties met het veld en met betrokken beroepsgroepen. Hierdoor zijn onze interventie- en implementatiemogelijkheden in de zorg groot en succesvol. Meer informatie leest u op onze website, www.tno.nl/zorg. Bel of mail ons vrijblijvend voor meer informatie, 071 518 18 18, info-zorg@tno.nl.

RONDJE LEIDEN

LEIDEN SCHOON EN GEZELLIG

Centrummanagement Leiden heeft een stoer team ingehuurd om Leiden een fris en fleurig aanzien te geven. De naam van het team is heel toepasselijk: "Leiden welkom". De medewerkers van DZB werken elke doordeweekse dag van 11.00 uur tot 17.00 uur. Zij verwijderen allerlei zwerfvuil zoals blikjes en propjes nadat 's morgens de gemeentereiniging is geweest. Daarnaast helpen zij toeristen en bezoekers van de stad die informatie zoeken.

Marti, Tino en Martin. Een ontspannen moment bij de ijsbaan

OPENING IJSBAAN MET FANFARE EN 'SHOW ON ICE'

Zaterdag 10 december is de ijsbaan aan de Beestenmarkt geopend door wethouder Hillebrand. De ijsbaan is weer een prima initiatief van het Centrummanagement om de stad Leiden een levendige sfeer te geven. Na de opening was een wervelende show te zien van een aantal dames op de kunstschaats. De opening werd ingeleid door een vrolijk fanfareorkest. Alles rond het plein ademde een gezellige wintersportsfeer.

De opening door wethouder Hillebrand in bijzijn van centrummanager Robert Strijk (rechts)

Afscheid van Piet van Haasteren

350 mensen namen afscheid van de grondlegger van Randstad Elektrotechniek in de Waag. Van links naar recht: Wim Anholts, Nancy van Eijgen-van Haasteren, Nel van Haasteren, Piet van Haasteren, John Verhoogt.

GESCHIEDENIS VAN ONDERNEMEND LEIDEN

Ruud Breedveld met Ruud junior in een van de laatste smederijen

Het boek: 'Van middenstander tot ondernemer' met als ondertitel '100 jaar midden- en kleinbedrijf in Leiden' is niet alleen interessant voor ondernemers. Het boek plaatst de ontwikkelingen van ondernemend Leiden in een breder historisch perspectief. Een voorbeeld: Het verdwijnen van bepaalde industrieën en beroeps-

groepen gaf Leiden een andere aanblik. In de jaren zestig waren er nog tientallen smederijen en die zijn nu zo goed als verdwenen. In de stad zijn gelukkig nog staaltjes van hun kunnen te vinden in het torenwerk van het Stadhuis en het hekwerk bij de Burcht. Het boek is voor € 25,- te bestellen bij www.bvleiden.nl.

LANGEZAAL & INNIGER BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING HOFLEVERANCIER

Hare Majesteit koningin Beatrix heeft het Leidse elektrotechnisch installatie bureau Langezaal & Inniger onlangs het predikaat "Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier" toegekend. Op 24 november was het precies 100 jaar geleden dat de Leidse smid Chris Langezaal het bedrijf oprichtte als smederij in het achterhuis van het pand Nieuwe Rijn 93. Het bedrijf begon als installatiebureau voor gas en waterleidingen en ontwikkelde zich tot een elektrotechnisch bedrijf. Vanaf het begin van de jaren '60 verwierf Langezaal & Inniger een uitstekende reputatie met op afstand bedienbare sluizen en bruggen. Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, Jan Franssen, overhandigde de koninklijke oorkonde aan Marcel Langezaal.

Marcel Langezaal houdt een toespraak. Zittend, zijn 101-jarige oma, mevrouw M. Langezaal-Timmers. Naast haar staat de Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland.

Aalmarkt in beeld

Het stadsvernieuwingsplan Aalmarkt neemt steeds duidelijker gestalte aan.

Het Aalmarktproject dat de Haarlemmerstraat en de Breestraat gaat verbinden, geeft het kloppend hart van Leiden een extra economische en culturele impuls. Nieuwe winkels en een verbeterde culturele functie laten dit gebied als bruisend winkel- en uitgaanscentrum beter tot zijn recht komen.

Winkels en cultuur

Reinout van Gulick, projectleider van het Aalmarktproject namens de gemeente, zet uiteen hoe de fasering van de Aalmarkt gaat verlopen. 'In maart van dit jaar wordt begonnen met de sloop van de Aalmarktschool. De karakteristieke buitengevel van de school aan de Aalmarkt blijft behouden. Deze gevel wordt in een later stadium volgens de oude standaard en met behoud van details opnieuw opgetrokken. De ramen van de school op de begane grond worden doorgetrokken naar beneden zodat zij als etalage dienen en een aandachtstrekker vormen voor passanten. De begane grond krijgt een belangrijke winkelbestemming. De oude gymzaal tussen de voormalige school en de Breestraat gaat plaats maken voor een cultuurtuin.'

Stadsgehoorzaal beter toegerust voor congressen

Op de eerste verdieping van de Aalmarktschool komt een uitbreiding van de Stadsgehoorzaal. Deze krijgt een tweede zaal die straks plaats biedt aan 350 bezoekers met een eigen

Het Aalmarktgebied van bovenaf gezien. Naast de Waaghoofdbrug komt er een nieuwe brug tussen de Stille Rijn en de Aalmarkt

ingang aan de Aalmarkt. Het dak krijgt een fraaie koepelvorm die het gebouw een extra dimensie gaat geven. 'In juli 2006 gaat de Stadsgehoorzaal voor ruim een jaar dicht. In die tijd wordt gewerkt aan de verbouwing van de grote foyer naast de Grote Zaal aan de Breestraat. In januari 2008 zal de Kleine Zaal aan de Aalmarkt gereed komen', aldus Reinout van Gulick. De Stadsgehoorzaal wint aan capaciteit voor grote evenementen en congressen.

Aalmarkt nieuw winkelgebied

Aan de Aalmarkt komen straks geheel nieuwe winkels met bovenwoningen. De gemeente Leiden heeft veel panden verworven in het Aalmarktgebied en doorverkocht aan projectontwikkelaar Bouwfonds MAB. Volgens Reinout van Gulick is Bouwfonds MAB de aangewezen partij voor het ontwerpen en begeleiden van complexe stadsprojecten. Bouwfonds MAB zorgde ook voor de herontwikkeling van De Luifelbaan, het winkelcentrum aan de Vijf Meilaan in Leiden.

Van de oude Aalmarktschool wordt de gevel later opnieuw opgebouwd

Stadspeiling en winnende architecten

Nu de uitslag van de stadspeiling bekend is, krijgen we een goed beeld hoe de plannen zich gaan ontwikkelen. Het winnende ontwerp voor de nieuwe steeg tussen Haarlemmerstraat en Stille Rijn is gemaakt door Kraaijvanger Urbis. In het vervolg van deze steeg komt een nieuwe brug over het water naar de Aalmarkt. Voor het pleintje achter de Waag is de keus gevallen op het ontwerp van Attika Architecten. De architecten zullen hun ontwerpen verder uitwerken. Dit deel van het Aalmarktproject wordt uitgevoerd in 2007 en 2008.

LVC en parkeergarage

Het popcentrum LVC verhuist naar het huidige postkantoor aan de Breestraat. Het gebouw van Hoogheemraadschap Rijnland wordt afgebroken. De zijde aan de Breestraat maakt plaats voor winkels, terwijl de achterzijde aan de Boommarkt gereserveerd blijft voor woningen. Onder het LVC en de woningen komt een parkeergarage van 100 plaatsen voor bewoners. Eerdere plannen voor 250 parkeerplaatsen voor bezoekers zijn stukgelopen op financiële en politieke bezwaren. Vandaar dat de aanleg van een grote parkeergarage met 1000 plaatsen net buiten de singels tegenover de Morspoort deel is gaan uitmaken van het plan.

Gereed

In 2009 zal het hele Aalmarktproject gereed komen. Dan wandelt u via de Haarlemmerstraat over de nieuwe brug van de Stille Rijn naar de vrolijke winkelstraat die de Aalmarkt geworden is. Via de Mandenmakersteeg gaat u gezellig een kop koffie drinken op het plein achter De Waag en u vervolgt uw route langs de Breestraat die nu een andere aanblik heeft gekregen door showrooms, nieuwe winkels en horeca. ■

Het ontwerp van het pleintje achter de Waag van Attika Architecten

Rembrandt in Leiden

In 2006 is het 400 jaar geleden dat Rembrandt, Nederlands grootste schilder uit de Gouden Eeuw, het levenslicht zag. Dat vormt de aanleiding voor een jaar lang aandacht voor de Hollandse meester die als geen ander licht en donker in verf kon vangen, maar ook als tekenaar en etser ongeëvenaard is. Een jaar lang wordt er feestgevierd in de stad en zal heel Leiden in de ban zijn van de jonge Rembrandt. Rembrandt en Leiden worden in 2006 in één adem genoemd, want "In Leiden zag Rembrandt het licht"!

 www.rembrandt400-leiden.nl

In het oog, in het hart

De Leidse Ondernemer en Rembrandt

De Rembrandt 400 Leiden organisatie geeft u nu de kans uw bedrijf aan Rembrandt en Leiden te koppelen, want het Rembrandtjaar en alle festiviteiten die gedurende 2006 plaatsvinden bieden bedrijven namelijk diverse unieke kansen om zich met de kernwaarden talent, inspiratie, ambitie en meesterschap te associëren. Wij nodigen u uit om deze kwaliteiten ook aan uw bedrijf te verbinden! De mogelijkheden voor sponsoring zijn zeer divers. Zo zijn er inmiddels al meer dan 30 Vrienden van Rembrandt. Als Vriend van Rembrandt krijgt u veel voordeel zoals het gebruik van het "Vrienden van Rembrandt" logo, toegangkaartjes tot diverse tentoonstellingen en nog veel meer! De Leidse ondernemer kent Leiden als geen ander en zal in het jaar 2006 de invloed van Rembrandt 400 zeker voelen. Om uw Rembrandt actie te promoten kunt u uw eigen link of logo op onze Rembrandt 400 Leiden website plaatsen! Zo kunt u al uw arrangement, menukaart of diensten aanbieden via deze drukbezochte website voor maar € 250,- euro per banner/link.

Contact

Wij helpen u graag verder, dus voor eventuele vragen verwijzen wij u naar de website www.rembrandt400-leiden.nl of kunt u contact opnemen met de Communicatie Coördinator van het projectbureau Rembrandt 400 Leiden, Trudy Kwik, via 071-5137775 of Rembrandt@kwik-en-vanhoek.nl.

In Leiden zag Rembrandt het licht

van Berge Henegouwen krijgt nieuw onderkomen, maar waar?

Nu leidt Jacques van Berge Henegouwen de winkel aan de Aalmarkt. De vierde generatie van Berge Henegouwen, zoon Koen, zal straks na het afronden van zijn opleiding een waardige opvolger zijn. Koen gaat de zaak in 2019 - bij het 100-jarige bestaan - naar het predikaat Koninklijk leiden. Het wordt dan Koninklijke van Berge Henegouwen.

Koen en Jacques van Berge Henegouwen

Bouwput

Dat van Berge Henegouwen moet verhuizen is zeker. Wanneer vanaf maart de werkzaamheden rond de Aalmarkt beginnen, verandert de omgeving in een bouwput.

Geen aantrekkelijke situatie voor een winkel die een goede aanlooproute wil voor klanten. Het zijn spannende tijden voor Jacques want op het moment dat wij een gesprek hebben, begin december, weet hij nog steeds niet wat zijn toekomstige behuizing gaat worden. Je kunt aan zijn gezicht aflezen dat het hem intensief bezig houdt. In de afspraken die hij maakte met de gemeente dreigde het allemaal mis te gaan. Nu wordt er hard aan gewerkt om het goed te laten komen voor van Berge Henegouwen.

Gemeente

Vanwege de toekomstige plannen met de Aalmarkt verkocht van Berge Henegouwen in 2001 de vijf panden aan de gemeente en werd huurder. De gemeente zou alvast uitzien naar vervangende ruimte. In juni 2003 werd hiervoor het pand Breestraat 19 aangekocht door de gemeente en aangeboden aan van Berge Henegouwen. Omdat het een monumentaal pand betrof, moest dit eerst opgeknapt worden. Dit wilde de gemeente zelf doen maar kwam niet verder dan het verwijderen van asbest. De klok tikte door... en de slopershamer voor

het omringende gebied kwam dreigend nabij. Jacques van Berge Henegouwen voelde zich in de steek gelaten door de gemeente en vroeg om hulp.

Rond de tafel

Jacques van Berge Henegouwen zocht contact met MKB Leiden, de Kamer van Koophandel, het Centrummanagement en mevrouw Broeyer - lijsttrekker van de PvdA. De Kamer van Koophandel hielp hem met juridische hulp en de laatste twee belden meteen wethouder Hillebrand. Gelukkig had wethouder Hillebrand een gewillig oor voor deze zaak en ging hij rond de tafel zitten met Jacques van Berge Henegouwen. Wethouder Hillebrand erkende de verantwoordelijkheid van de gemeente om van Berge Henegouwen schadeloos te stellen voor de verplaatsing van zijn winkel.

Stand van zaken

Met de gemeente wordt gekeken naar een geschikt pand dat op korte termijn beschikbaar komt. De gemeente en van Berge Henegouwen lijken bereid om samen tot een acceptabele oplossing te komen. Afgelopen december was er nog geen nieuwe huisvesting geregeld voor van Berge Henegouwen. ■

Cartelijk
feliciteerd

Lang leve de onderneming.

Rabobank Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest feliciteert bv.leiden.nl met dit nieuwe magazine voor ondernemers in de regio.

Kijk op rabobank.nl/bedrijven.

Het is tijd voor de Rabobank.

Rabobank

Griffioen Precious Presents eert Rembrandt in vele toonaarden

Griffioen Precious Presents is een bedrijf in luxe relatiegeschenken. Claas Griffioen is een creatieve ondernemer met veel contacten. Een expert bij uitstek om een prachtige collectie uit te brengen waarin Rembrandt centraal staat. Een unieke geschenkenlijn werd door hem ontwikkeld in samenwerking met het Rijksmuseum en het Rembrandthuis die voor iedere afzonderlijke afbeelding hun instemming gaven. Tegelijkertijd zorgt Claas Griffioen ervoor dat de Rembrandtgeschenken op de juiste evenementen uitgesteld staan en zo de sfeer in de stad bevorderen.

Rembrandt in Leiden

Om de Rembrandtcollectie breed onder de aandacht te brengen, heeft Claas Griffioen de samenwerking gezocht met ROC Leiden en Hogeschool Leiden. Beide onderwijsinstututen hebben hier leerprojecten aan verbonden die de vaardigheden in ondernemen en verkoop bevorderen. Gedurende het ijsculpturenfestival van 17 december 2005 tot 28 februari 2006 in de Groenordhallen verkopen studenten van de Hogeschool Leiden vele producten met afbeeldingen van Rembrandt zoals glaswerk, sjaals, balpennen, fotolijsten en allerlei foodartikelen zoals wijn en chocola. ROC Leiden beheert een eigen vaste winkel in Rembrandtgeschenken in de Pieterskerkchoorsteeg 32.

ROC leerlingen en hun winkel

De leerlingen van ROC Leiden staan van dinsdag tot en met zondag in hun winkel die uitgesteld staat met door Griffioen aangeleverde Rembrandtproducten. Het ROC heeft bovendien de huur van de winkel op zich genomen en daarmee zelf geïnvesteerd in het project. Claas Griffioen: 'het is een win-win situatie. De leerlingen en studenten helpen mij met de verkoop van mijn producten maar zij worden er ook beter van.'

Rembrandtgeschenken

Rembrandt Products VOF

Studenten van de Hogeschool Leiden hebben hierdoor zelfs een eigen bedrijf kunnen oprichten dat zij 'Rembrandt Products VOF' hebben genoemd. Compleet met ondernemersplan, inschrijving bij de Kamer van Koophandel, een eigen startkapitaal en afspraken over winstmarges op de producten van Griffioen Precious Presents. Het zijn negen studenten in de Commerciële Economie, een ict'er en een student Rechten. Maarten van Vliet, directeur, zegt: 'we weten nog niet hoe lang we doorgaan met ons bedrijf maar zeker het hele jaar door'. Stephan Hoekman, hoofd Inkoop, benadrukt dat hij gelooft in het succes van hun bedrijf maar dat leren voor hem voorop staat. Na het ijsculpturenfestival zullen ze op meerdere evenementen van het Rembrandtjaar de cadeau-artikelen blijven verkopen. De studenten hebben hun eigen website www.rembrandtproducts.nl.

Van links naar rechts: Hugo Snabilie directeur ROC unit EAO Handel, Claas Griffioen van Griffioen Precious Presents, Margriet Nicolai onderwijsmanager ROC Handelsopleiding, Stephan Hoekman Hoofd Inkoop en Maarten van Vliet directeur van Rembrandt Products VOF

Rijn Gouwe Lijn doet stof opwaaien

Met de aanleg van de lightrailverbinding wordt volgens plan in 2007 begonnen. De eerste rit in Leiden vindt plaats in 2010. Na de ingebruikname van het oostelijke tracé (RGL-Oost) dat Leiden met Alphen en Gouda verbindt, zal de lijn vanaf Leiden tot aan de kust van Noordwijk en Katwijk worden doorgetrokken (RGL-West). Het gehele traject moet ongeveer 35 miljoen euro gaan kosten. De Universiteit Leiden en het LUMC betalen mee aan de Rijn Gouwe Lijn omdat zij grote voordelen zien van een goed bereikbare binnenstad.

Light rail

Light rail combineert de voordelen van trein en tram. Het kan diep doordringen en stapvoets rijden in binnensteden, en tevens snel rijden buiten de stad. Bovendien zou Leiden een regiofunctie krijgen en winkelend publiek, cultuurzoekers en congresgangers uit de omgeving aantrekken. Het woon- werkverkeer in de regio zal soepeler verlopen, en ook dat versterkt de economie. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen gemakkelijker in een tram dan in een bus stappen, en het reist comfortabel. Bovendien is het uit milieuoogpunt een schone vorm van vervoer. Wie kan hier nou tegen zijn? Tijdens een debat in De Waag bleek er bij een aantal belangengroepen en een enkele ondernemer nog veel weerstand te bestaan om de Rijn Gouwe Lijn door het centrum van Leiden te laten rijden. Er was in het bijzonder bezorgdheid over de route door de Breestraat.

Debat in de Waag

Het debat in de Waag op 6 december 2005 was georganiseerd door het Centrummanagement om voor- en tegenstanders aan het woord te laten. Ondernemers en belangengroepen waren hiervoor uitgenodigd. Zeven sprekers mochten vijf minuten pleiten voor hun standpunt. Fel tegenstander was de Fietzersbond die de tram onveilig vond in de binnenstad. Ook al wordt het grotendeels enkel spoor door de Breestraat, en blijft er toegang voor fietsers, het stelde hen niet

Laurens Verspaandonk van de Winkeliersvereniging Breestraat

Ondernemers en belangengroepen in De Waag

Mariëtte Barnhoorn, met een vurig pleidooi voor de RGL, in De Waag

René van Leeuwen beantwoordt een vraag van Jos Posthuma van GroenLinks

Wethouder Ruud Hessing informeert over de RGL

gerust. De ondernemer Sjaak Veringa zag het historische karakter van de stad ernstig aangetast door de tram en wilde deze daarom over bestaand spoor laten lopen. Mariëtte Barnhoorn, bestuurslid LVI, was uitgenodigd als zakenvrouw van 2004 en verwoordde de mening van veel ondernemers: 'Durf te vernieuwen. Wat hebben we te verliezen behalve 60 stinkende bussen door de Breestraat waar veel winkeliers de deur voor dicht houden? Als er light rail is, blijven we fietsen, de auto is binnen bereik, de bussen blijven aangesloten op de tram. Laten we kiezen voor bereikbaarheid, meer bezoekers, congresgangers aantrekken en winkelend publiek: een stad met élan.' Na de verschillende pleidooien beantwoordde een forum bestaande uit wethouder Ruud Hessing (Verkeer en Vervoer), ChristenUnie raadslid Filip van As en vervoersdeskundige Boudewijn van Leeuwenburgh vragen uit het publiek.

Inspraakavond Stadhuis

Op 8 december puilden de Burgerzaal uit van de belangstellende toehoorders. Gemeenteraadsleden luisterden naar een twintigtal mensen die hun zegje wilden doen over de RGL. De Fietsersbond, stichting Stoom en reizigersorganisatie Rover herhaalden hun bezwaren. Robert Strijk van Centrummanagement gaf aan een enthousiast voorstander te zijn van de RGL door het centrum en beargumenteerde dit met cijfers uit een kooponderzoek. Het gold een onderzoek naar niet-dagelijkse boodschappen in verschillende koopcentra. Hieruit bleek dat Leiden de laatste jaren een aanzienlijk marktaandeel verliest ten opzichte van andere plaatsen in Nederland. De komst van de RGL en stadsvernieuwing zouden dit tij kunnen keren.

Winkeliers Breestraat

Namens de Winkeliersvereniging Breestraat voerde Laurens Verspaandonk het woord. Hij juichte de RGL toe maar had vijf punten van zorg:

1. Geen RGL Oost zonder West: een complete RGL of geen RGL.
2. Enkelspoor als enige mogelijkheid aanhouden en niet later uitbreiden naar dubbel spoor.
3. De snelheid van de RGL door de binnenstad moet beperkt worden tot 15 km per uur.
4. Goede schaderegelingen voor bouwschade en omzetting
5. Een vast contactpersoon bij de gemeente voor de winkeliers van de Breestraat.

Ondernemers

De voorzitter van MKB Leiden en LVI, René van Leeuwen, gaf namens 400 ondernemers aan dat de RGL er moest komen. Van alle bezwaren die hij die avond gehoord had, kwam het steeds weer terug op veiligheid. 'Waar praten we over' vroeg hij. 'Alsof een bus zoveel veiliger is dan een tram, het kan 5 centimeter in de breedte schelen maar als ze op me afkomen, maken ze op mij evenveel indruk.' Hij verraste de gemeenteraad met een aanvulling op de RGL waarover u kunt lezen in het interview met René van Leeuwen in dit blad.

Stemming van 21 december

De gemeenteraad heeft op 21 december groen licht gegeven voor het tracé vanaf Gouda door de binnenstad naar het transferium aan de A44. Voorwaarde voor betaling is dat de verbinding naar de kust doorgaat. ■

**Als er toch iets
gebeurt kost het u
geen
hoofdbrekens.**

**Laat u ook informeren over het
Meeùs verzekerings- en/of
hypotheekarrangement voor uw
werknemers. Meeùs Dus.**

Voor het maken van een afspraak kunt u contact opnemen met:
LEIDEN, Rijnsburgersingel 61: (071) 568 56 85, of kijk op
internet www.meeus.com VERZEKERINGEN, HYPOTHEKEN,
MAKELAARDIJ O.G. Meeùs is onderdeel van AEGON.

MEEÙS®
Goed geregeld dus.

René, 46 jaar, accountant, spreekt zich uit over zijn denkbeelden vanuit zijn kantoor van Berk Accountants en Belastingadviseurs. In de ruime werkkamer met uitzicht op Leiden beweegt hij zich gemakkelijk. Hij loopt tussendoor naar de computer en print een kaart van Leiden uit om zijn ideeën over de infrastructuur toe te lichten. Zoals altijd oogt hij jong, energiek en vriendelijk, en met ontspannen houding neemt hij deel aan dit interview.

Hoe denk je dat bv.leiden.nl zich de komende vijf jaar ontwikkelt?

‘Dan kan ik wel wat doelstellingen en mogelijkheden bedenken:

- ✓ We worden de best georganiseerde ondernemersvereniging van de regio.
- ✓ We gaan van 350 naar 500 leden.
- ✓ Bio Life Science en hoogwaardige technologiebedrijven verbinden zich met bv.leiden.nl.
- ✓ Er sluiten zich meer filiaalhouders aan bij de vereniging bv.leiden.nl.
- ✓ bv.leiden.nl levert belangrijke bijdragen aan een betere infrastructuur.
- ✓ We krijgen een grotere stem in politiek Leiden bij thema's die voor ondernemers van belang zijn.’

een individuele ondernemer te steunen zoals Menken Bowling die verplaatst moest worden. Via gesprekken met de wethouders kon Menken Bowling naar tevredenheid verhuizen.’

In gesprek met René van Leeuwen De visie van de voorzitter

Dat was in 1998 toen je begon als voorzitter van MKB Leiden heel anders?

‘In die tijd waren de ondernemersverenigingen LVI en MKB Leiden nog erg naar binnen gericht. Er was weinig contact tussen de verenigingen en met politiek Leiden. Als beginnend voorzitter inventariseerde ik wat er al aan overleg was. Het viel me op dat het LVI af en toe besprekingen had met de wethouder. Dat wilde ik ook voor MKB Leiden en ondernam daarvoor stappen. We verbeterden ons contact met de Kamer van Koophandel. LVI en MKB Leiden begonnen naar elkaar toe te groeien. De groep industriëlen van het LVI werd kleiner omdat de traditionele industrie uit Leiden verdween. Het MKB Leiden bestond niet langer grotendeels uit middenstanders. We waren allebei ondernemersverenigingen waarvan de belangen steeds meer op elkaar gingen lijken. Vanuit de politiek werd de roep sterker om met één ondernemersorganisatie in gesprek te treden. Daar is uiteindelijk de huidige fusie van LVI en MKB Leiden uit voortgekomen.’

Waar kijk je met tevredenheid op terug?

‘Het Centrummanagement dat nieuw leven ingeblazen is. De financiering hiervan via de ozb-regeling en de oprichting van het Ondernemersfonds in 2005. De belangenbehartiging van onze leden via politieke lobby. Onze bijdragen aan de totstandkoming van de Luifelbaan, Aalmarkt, de infrastructuur en parkeervoorzieningen in Leiden. Soms zijn we in staat om

Wat zijn voor jou belangrijke aandachtspunten?

‘Ik zou graag drie grote parkeergarages gerealiseerd zien in Leiden. Eén bij de Lammenschansweg, één bij Molen de Valk en één tegenover de Morspoort onder het bomterrein. Dat zou dan moeten gebeuren voordat met de Rijn Gouwe lijn gestart wordt. Ik ijver voor een rondweg met eenrichtingsverkeer rond het centrum van Leiden waardoor de stad goed bereikbaar blijft en de binnenstad wordt ontzien. Die rondweg zou via de Hooigracht en Langegracht langs Molen de Valk achter het huidige belastingkantoor moeten lopen en vervolgens naar de Lammenschansweg. De treinverbinding Leiden Centraal naar Lammenschans kan verdwijnen omdat de ligh trail dit traject overneemt. De drie grote parkeergarages met ‘Park & Ride’ kun je laten aansluiten op deze rondweg.

Daarnaast vind ik dat bedrijventerrein Oostvlietpolder er moet komen.’

Hoe zal het nieuwe evenwicht zijn binnen bv.leiden.nl na de fusie van MKB Leiden en LVI?

‘In onze statuten is vastgelegd dat een besluit van een commissie slechts overruled kan worden door het bestuur als het schadelijk is voor een andere belangengroep binnen de vereniging. De commissiestructuur zorgt voor een breed draagvlak en er kan meer werk verricht worden dan voorheen toen het bestuur nog alles deed. In de nieuwe opzet zijn er vijf commissies met elk een eigen voorzitter. Het gaat om de volgende commissies: Detailhandel, ROBI (Ruimtelijke Ordening, Bedrijventerreinen en Infrastructuur), Communicatie & PR, Ledenbijeenkomsten & Evenementen, en Onderwijs & Werkgelegenheid. De voorzitters van de commissies hebben allemaal zitting in het bestuur. Als voorzitter van de vereniging zit ik overal aan tafel voor intern en extern overleg.’

Geelkerken & Linskens

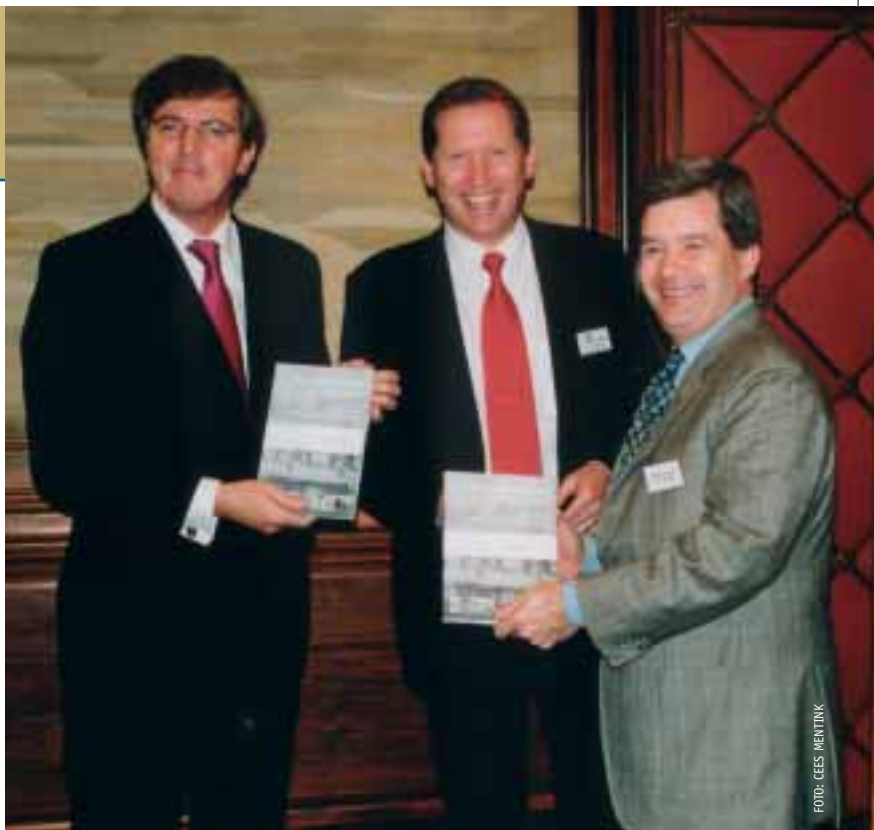
A D V O C A T E N

Geelkerken & Linskens Advocaten is
gespecialiseerd in: ondernemings- en
milieurecht, insolventierecht,
onteigeningsrecht, arbeids- en
ontslagrecht, ruimtelijk ordeningsrecht,
overheids- en bestuursrecht, mediation,
personen- en familierecht.

Honderd jaar vereniging van ondernemers in Leiden: *Jubileumfeest groots gevierd*

Uitreiking van jubileumboek: van links naar rechts Loek Hermans, René van Leeuwen en Alexander Geertsema

In de stijlvolle entourage van het Stadhuis Leiden vond het gedenkwaardige eeuwfeest van MKB Leiden plaats. Op 21 november vierde MKB Leiden met haar leden en genodigden dat 100 jaar geleden middenstanders en ondernemers hun krachten bundelden. In 1905 sloot de vereniging 'Leidens Belang' zich aan bij de 'Nederlandsche Bond van Vereenigingen voor den Handeldrijvenden en Industrieelen Middenstand' (NBVHIM), later uitmondend in het KNOV en MKB Leiden. Reden genoeg voor een luisterrijk jubileumfeest, onder het genot van een drankje, een keur aan gastsprekers en een smakelijk en sfeervol buffet. Hoogtepunt van de avond was de uitreiking van het boek: 'Van middenstander tot ondernemer'. Een boek dat niet alleen 100 jaar midden- en kleinbedrijf markeert maar tevens de geboorte inluidt van de nieuwe ondernemersvereniging bv.leiden.nl.

Gezellige drukte

In het schijnsel van de lantarens betraden rond 17.30 uur de eerste gasten de trappen van het stadhuis waar ze in de hal verwelkomd werden door het bestuur van het MKB. Er was een ontvangsttafel bij de ingang met daarachter Wim van der Gref, zijn vrouw Corry en dochter Marjoleine die iedere gast voorzagen van een badge met daarop zijn of haar naam. Al gauw vulde de aangrenzende zaal zich met een gezellig gezelschap, er werden handen geschud, blikken van herkenning gewisseld en gesprekken aangeknoopt. De glazen met drank en de borrelhapjes, verzorgd door de catering van DZB, sierden de vele ronde tafels en verplaatsten zich in de richting van een groeiend en enthousiast gezelschap.

Uitreiking boek

Na een uurtje ging iedereen richting Raadzaal. De voorzitter van MKB Leiden, René van Leeuwen, opende daar met een welkomstwoord. Hij verheugde zich op de aankomende fusie tussen MKB Leiden en LVI in 2006, en hij verwees met een kwinkslag naar MKB Nederland en VNO-NCW, die nog nadenken over een nauwere samenwerking. 'Gewoon doen' was het devies van de persoon die voorzitter wordt van een sterke ondernemersvereniging bv.leiden.nl. René van Leeuwen noemde nog even de sponsor van deze avond: MKB Leerbanen. Daarna volgde de uitreiking van het boek: 'Van middenstander tot ondernemer' aan wethouder Alexander Geertsema (EGTV) en Loek Hermans van MKB Nederland.

Boek: 'Van middenstander tot ondernemer'

Aan het boek is vele jaren gewerkt door een enthousiast team van MKB Leiden onder eindredactie van de historicus Cor Smit. De ondertitel van het boek is: 'honderd jaar mid-

FOTO: CEES MENTINK

Van links naar rechts: bestuurslid Berthine Verheugd-Perk, Mw. A.M. van Zijp-Zonneveld, voorzitter René van Leeuwen, oud-voorzitter Leo van Velzen en Mw. M.E. de Geus-Hartevelt.

FOTO: CEES MENTINK

Van links naar rechts: Leo van Velzen, Gerrit Neuteboom, Theo Nagel en Ben Schuttenbeld

den- en kleinbedrijf in Leiden'. Het boek verhaalt over de eerste organisatie van de middenstand en ambachtlieden in Leiden, de veranderingen die optraden na de intrede van grootwinkelbedrijven en massaproductie en de daarop volgende verenigingen van de ondernemers van het midden- en kleinbedrijf. De uitgave is rijkelijk geïllustreerd met foto's en afbeeldingen, voorzien van een heldere indeling en afgewisseld met kleurige anekdotes rond bekende Leidse ondernemers en middenstanders. Tegen een levendige achtergrond van het dagelijkse en politieke leven in Leiden is het een historisch naslagwerk dat niet alleen voor ondernemers boeiend is om te lezen maar vele Leidenaren zal interesseren.

Samenspel

Wethouder Alexander Geertsema hield een korte toespraak en hij stelde dat het midden- en kleinbedrijf zonder inwoners

van Leiden geen bestaansgrond zou hebben en hij benadrukte het belang van een goed samenspel. Zijn gedachten gingen terug naar de Gouden Eeuw toen Leiden een groot inwonertal had en Rembrandt, net als alle ondernemers, datgene deed waar hij goed in was. Hij noemde de ozb-regeling een voorbeeld voor de rest van het land. Een regeling waarin bedrijven bereid zijn extra onroerendzaakbelasting te betalen om zodoende via het Ondernemersfonds de stad aantrekkelijker te maken voor ondernemers. Hij wenste MKB Leiden een volgende honderd jaar als bv.leiden.nl.

Naar een brede ondernemersorganisatie

Loek Hermans van MKB Nederland sprak zijn felicitaties uit met het jubileum en de geboorte van de nieuwe vereniging bv.leiden.nl. Hij voegde hieraan toe dat hij dit gebeuren een reïncarnatie zou willen noemen, waarbij de herinneringen

Een aandachtig luisterend publiek in de Raadzaal

Een sfeervol en smakelijk buffet

van de vorige levens van de vereniging naar boven komen. Hij juichte de bundeling van krachten toe. Loek Hermans: 'De eerste winkeliersverenigingen hadden een gezelligheidskarakter waarbij allerlei plaatselijke notabelen werden uitgenodigd. MKB Leiden is uitgegroeid van een detailhandelsorganisatie naar een brede ondernemersorganisatie. De groei van de dienstverlenende sector, uittredende overheidsactiviteiten en geprivatiseerde zorg hebben hieraan bijgedragen'.

Van idee tot boek

Leo van Velzen, oud-voorzitter KNOV- afd. Leiden, memoreerde hoe het jubileumboek tot stand is gekomen. In het boek zit 40 maanden aan werk. In 2002 werd een aanvang gemaakt door Wim de Geus, Theo Nagel, Gerrit Neuteboom, Leo van Velzen en Mathilde de Geus. Nadat Wim de Geus overleed, versterkten Wim van der Grefte en Cees Mentink al spoedig het team. Een echte meevaller was de ontmoeting met de historicus Cor Smit die de eindredactie wilde doen. Marjoleine van der Grefte maakte het team compleet en verzorgde de grafische opmaak. Leo van Velzen noemde nog 35 namen van mensen die aan het boek hebben meegewerkt. Als laatste reikte hij het boek met een grote bos bloemen uit aan mevrouw De Geus-Hartevelt en mevrouw Van Zijp-Zonneveld als postume hulde en dank aan hun beider echtgenoten.

Leiden, een sterke mix

Ben Schuttenbeld, directeur van de Kamer van Koophandel, vond dat Leiden bruist en swingt met een dynamisch bedrijfsleven en een historische binnenstad met een sterke mix van winkels, horeca en musea, de bio- en lifescience en een groeiende creatieve sector. Hij huldigde drie heren met een bronzen legpenning van de Kamer voor hun enorme verdienste voor bestuurlijk en ondernemend Leiden, en

hun bijdrage aan het jubileumboek. Deze oud-ondernemers, 'walking en talking history' zijn: Theo Nagel, oud-secretaris MKB Leiden, Gerrit Neuteboom, oud-bestuurslid MKB Leiden en Kamer van Koophandel, en Leo van Velzen die jarenlang voorzitter was van MKB Leiden. De zaal beloonde hen met een daverend applaus.

Video over jongeren

Er volgde een videopresentatie van het MKB Leerbanen project Rijnland, ingeleid door Henny Werter die samen met Tjomme van Norden de jongeren begeleidt. Het doel is om jongeren en bedrijven bij elkaar te brengen en dit gebeurt in samenwerking met het beroepsonderwijs en MKB Leiden. MKB Leerbanen geeft de jongeren een eigen gezicht, en zorgt ervoor dat contacten gelegd worden. In de zaal stonden de jongeren naast elkaar om zich te presenteren en te laten weten dat zij een leerbaan zoeken. In een boeiende videopresentatie, verzorgd door HAASVIDEO, vertelden deze jongeren over hun interesses, hun sterke kanten en motivatie voor een leerbaan. MKB Leerbanen is nu al een groot succes maar vraagt aanhoudende aandacht om jongeren aan een leerbaan te helpen.

Buffet

Aansluitend vonden ondernemers, mkb-leden en oud-leden, afgevaardigden uit de politiek, Hogeschool Leiden, en andere speciale genodigden elkaar in geanimeerde gesprekken bij een buffet dat ieder zich buitengewoon liet smaken. Het feest ging nog even door en de stemming bleef uitstekend zodat van een zeer geslaagde avond gesproken mag worden.

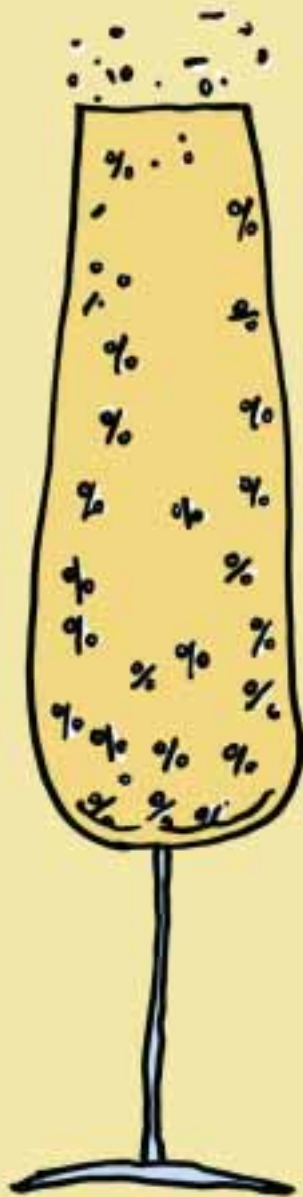

Cor Smit, eindredacteur van het jubileumboek, laat het zich goed smaken

Videopresentatie van jongeren. In beeld: Sabine van Egmond met winkel- en horeca-ervaring.

ABN AMRO feliciteert
BV Leiden met haar start.

Met de fusie tussen MKB en LVI maakt BV Leiden meer mogelijk voor ondernemers. ABN AMRO doet dat ook. Voor een persoonlijk advies op maat neemt u contact op met de Districtsdirecteur Zaken Edwin Ludwig. Bel 071 - 566 40 50.

Meer mogelijk maken

ABN·AMRO

Cultuurhistorisch Bureau Moerman duikt met u in het verleden

Ingrid Moerman is een echte kenner van cultuurhistorisch Leiden en heeft haar sporen hierin lang en breed verdiend. Ingrid was 35 jaar werkzaam bij Museum De Lakenhal in Leiden als Conservator van de Historische Afdeling. Iedere keer belichtte zij een ander thema van de Leidse geschiedenis.

Voorbeelden? In 1974 bracht zij de '400 jarige herdenking van het beleg en ontzet in Leiden' tot leven in een tentoonstelling. En in 1983 verraste zij menig Leidenaar met de privé-collectie van Joop Walenkamp (in die tijd fractievoorzitter van het CDA) van mechanisch speelgoed die hij voor dit doel in bruikleen had gegeven. Haar ogen schitteren als zij hierover vertelt. Je kunt zien dat ze dit met veel plezier gedaan heeft. En ze blijft doorgaan met waar ze van houdt maar nu vanuit haar eigen bureau.

Publicaties en redactie

Er staan al vele publicaties op haar naam die zij meestal in een team van specialisten verrichtte. Van de bekende vier delen van 'Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad' heeft zij de volledige beeldredactie verzorgd. In het prachtig geïllustreerde en zojuist uitgekomen kunstboek: 'Rembrandts Leidse Tijd' heeft zij twee complete hoofdstukken geschreven. Momenteel werkt zij mee aan een herdenkingsbundel

van de buskruitramp van 1807 in Leiden. Ingrid Moerman die in 1967 afstudeerde in middeleeuwse geschiedenis met bijvak kunstgeschiedenis hielp ook mee met de eindredactie van het boekje bij de Open Monumentendag van Leiden.

Veelzijdig

Het Cultuurhistorisch Bureau Moerman is een eenvrouwsbedrijf dat

Ingrid Moerman

zich bezighoudt met cultuurhistorie in alle facetten. Ingrid Moerman geeft lezingen op het gebied van geschiedenis en kunst, verzorgt rondleidingen, schrijft teksten en redigeert, doet historisch onderzoek en verzorgt tentoonstellingen.

Geschiedenis van uw bedrijf in kaart brengen.

Wilt u de geschiedenis van uw bedrijf voor het voetlicht brengen? Vooral een jubileum zoals een tien-, vijftieng- of honderdjarig bestaan is een goede aanleiding om de geschiedenis van uw bedrijf in kaart te laten brengen door een deskundig iemand. Wilt u een gedenkboek, kiest u voor een tentoonstelling van uw bedrijf of voor iets heel anders en origineels om dit te gedenken? Ingrid Moerman organiseert het voor u en heeft veel creatieve ideeën om zo'n geschiedenis neer te zetten.

Rembrandtwandeling

Op aanvraag stelt zij voor groepen een Rembrandtwandeling samen door Leiden. Of een hofjeswandeling, een literaire wandeling langs de muurgedichten of een Jugendstilronde, eventueel afgewisseld met een boottocht over de Leidse grachten. U kunt het zo gek niet bedenken of Ingrid kan het voor uw organisatie, relaties of medewerkers samenstellen. Bij een internationaal gezelschap draait zij voor een toelichting in de Engelse, Franse of Duitse taal haar hand niet om. Met een groep van niet meer dan 15 personen toont Ingrid Moerman u alle mooie cultuurhistorische plekken in Leiden.

Het boek
'Rembrandts
Leidse Tijd'

Een reeks van vier
boeken: 'Leiden. De
geschiedenis van een
Hollandse stad'

BV Leiden, de Kamer van Koophandel en de verkiezingen

BV Leiden en de Kamer van Koophandel voor Rijnland zullen flink inzetten op een nieuw gemeentebeleid dat de economie van Leiden versterkt. Het nieuwe college van B&W van Leiden zal meer dan in de afgelopen jaren werkgelegenheid en ondernemers moeten stimuleren.

Ook het imago van Leiden waarbij kenmerken zoals Leiden Museumstad, Leiden Kennisstad en Leiden Woonstad moet veranderen in Leiden Zakenstad en Leiden Winkelstad.

En dat kan heel goed want in principe heeft Leiden uitstekende papieren. De centrale ligging in de Randstad, tussen beide mainports met geschoold en gemotiveerd personeel en het aantrekkelijke woonklimaat met een aantrekkelijk centrum en de kust en het Groene Hart op fietsafstand, maken Leiden een bijzonder aantrekkelijke locatie om in te investeren. Maar om die kansen te kunnen benutten zal het nieuwe bestuurscollege van Leiden vooral ruimte en bereikbaarheid moeten bieden. Maar ook het wegnemen van barrières en regelgeving hoort daarbij. En waar gaat het dan concreet over?

Rijn Gouwe Lijn

In de komende periode zal de Rijnlandroute (verbinding A4-A44) een flinke stap vooruit moeten maken. Ook zal in de volgende collegeperiode de RijnGouweLijn daadwerkelijk aangelegd worden (zonder omzetschade!) en zal een stap gezet moeten worden in de bereikbaarheid van gebieden zoals De Waard. Daarnaast zal in die periode

De medewerkers van het regiokantoor Leiden, onder leiding van Ben Schuttenbeld (rechts).

de Oostvlietpolder in ontwikkeling moeten komen om ruimte te bieden voor de bedrijven in Leiden en omgeving die momenteel geen kant op kunnen. Voorts zal geïnvesteerd moeten worden in het behoud van bestaande bedrijvenlocaties zoals de Rooseveltstraat, De Waard en de Groenordhallen. Het bedrijfsleven heeft daarbij zijn zaken prima voor elkaar. Met het Ondernemersfonds Leiden beschikt het bedrijfsleven zélf over middelen om verbeteringen te stimuleren. Het geld zal steeds vaker ingezet worden om overheidssubsidies van gemeente, Provincie en Rijk aan te trekken, zodat met geld méér geld gemaakt kan worden.

Gezamenlijke afstemming

Met de nieuwe club BV Leiden zal er gezamenlijk met ondernemersorganisaties zoals de Kamer van Koophandel in Leiden een flinke vuist gemaakt worden. Het bedrijfsleven in Leiden spreekt gelukkig steeds meer met één mond. Er vindt

gezamenlijke afstemming plaats en de krachten worden gebundeld. De Kamer ondersteunt en faciliteert de processen door indien nodig onderzoeken te verrichten en pleitnota's te produceren die de politiek kunnen beïnvloeden. Gezamenlijk optrekken, ook met bijvoorbeeld de afdeling Economische Zaken van de gemeente, zal ongetwijfeld tot successen leiden.

Eén ding is zeker: het team van Kantoor Leiden van de Kamer van Koophandel stroopt de mouwen op om te helpen dat de stad Leiden de economische positie krijgt die zij verdient!

drs B.J.G. (Ben) Schuttenbeld
directeur Kantoor Leiden.

Business Center Rhijnenburgh opent feestelijk met lezing van René Diekstra

Ton van der Horst in een van zijn vergaderzalen voor een schilderij van de Leidse kunstenaar Fred Hansen (1944-2005)

Vergaderen op niveau

Business Center Rhijnenburgh ligt langs de Oude Rijn die Leiden scheidt van Leiderdorp. Het is een vergadercentrum op penthouseniveau met een prachtig uitzicht over het water en de stad Leiden. Met negen zalen van verschillende grootte en een gloednieuwe uitstraling heeft Business Center Rhijnenburgh alle faciliteiten om uw relaties te ontvangen.

Een van de negen vergaderruimtes

Opening

De feestelijke opening van Business Center Rhijnenburgh te Leiderdorp vond plaats op 2 december. René Diekstra hield die vrijdagmiddag een lezing met als thema: Time out en zelfreflectie. Hij benadrukte dat regelmatige ontspanning en reflectie bevorderend zijn voor de creativiteit, het overzicht en de effectiviteit. Een ontspannen gevoel krijgt u zeker bij Business Center Rhijnenburgh. De eigenaar Ton van der Horst is gewend het gasten naar de zin te maken. Voordat hij met Business Center Rhijnenburgh begon, was hij eigenaar van Boerderij-Restaurant "In den Houtkamp" in Leiderdorp.

Arrangementen

Business Center Rhijnenburgh biedt niet alleen vergaderruimte maar tevens mogelijkheden voor bedrijfspresentaties, trainingen en cursussen, brancheclubs, of een kort overleg met een of meer zakenrelaties. Vanaf een kopje koffie, ontbijt, lunch tot aan een diner kunnen in een arrangement opgenomen worden. De cateraar waarmee Ton van der Horst samenwerkt, is All Class Catering uit Zoeterwoude die alles werkelijk tot in de puntjes verzorgt.

'Klanthousiasme' bij Nismar De Nissan-tak van de Van Marwijk groep

Ruud Nieuwenburg en Ton van Vliet leiden samen het nieuwe Nismar aan de Amphoraweg 3c te Leiden. Bij binnenkomst in de ruime showroom ziet u een brede range aan Nissan modellen: personenauto's, bedrijfsauto's, sportcars, en op de eerste verdieping de occasions. Voorheen bekend als Auto Heemskerk zijn zij in een nieuw Nissanjasje gestoken en naar een andere omgeving verhuisd binnen Leiden. Maar met dezelfde vertrouwde gezichten en service. Ruud houdt zich bezig met de sales en Ton met after sales. Beiden hebben ruim 27 jaar ervaring in de Nissan-organisatie.

Uitgebreide service in eigen huis

Samen vormen Ruud en Ton een gouden team. Zij en alle medewerkers bij Nismar hebben er plezier in om het de klant naar de zin te maken. Het loopt als een rode draad door ons gesprek heen. Is de auto van de klant toe aan een onderhoudsbeurt? Via een keurig kaartje in de bus wordt deze herinnerd aan de nieuwe afspraak. Tijdens onderhoud en reparatie krijgt de klant een gratis leenauto mee. Wel gelijk een geheel nieuw model van Nissan,

altijd aangenaam om te kunnen uitproberen hoe deze rijdt. Nismar werkt met STEK-erkende monteurs die officieel aan de airconditioning van de auto mogen werken. Zij voldoen aan alle kwaliteitseisen. Nismar kan daardoor veel service zelf verrichten zoals de ruitservice en het inrichten van bedrijfsauto's. Dit Klanthousiasme geeft de klant terecht het gevoel dat hij van Nismar op aan kan!

Ton van Vliet en Ruud Nieuwenburg

PERFORMANCE DOOR PASSIE

STERK, GEDREVEN, INNOVATIEF EN VERTROUWD.

DAGELIJKS VOOR U AAN DE SLAG IN HEEL NEDERLAND.

DAT IS THIEME GRAFIMEDIA GROEP.

ONDERNEMERS DIE UW TAAL SPREKEN, UW KLANTEN KENNEN.

GEPASSIONEERDE PROFESSIONALS DIE VOLUIT GAAN VOOR HET BESTE RESULTAAT.

SAMEN WILLEN WE UW VERWACHTINGEN OVERTREFFEN.

OP EIGEN KRACHT MAAR VAAK OOK MET ELKAAR.

MET ADEQUAAT ADVIES, CREATIEF DESIGN, PUNTGAVE GRAFISCHE PRODUCTIES, INNOVATIEVE MEDIA- EN MARKETING- EN ICT-DIENSTEN, EFFICIËNTE FULFILMENT EN WAREHOUSING. DE COMPLETE COMMUNICATIEKETEN.

Thieme Grafimedia Groep. Performance door passie.

www.thiemegroep.nl

Drukkerij Groen
Thieme Grafimedia Groep

Thieme Grafimedia Groep bestaat uit

• Adequaat communicatie-adviseurs • De Bussy
Ellerman Harms • De Longte Dordrecht • de
Ploeg communicatie • Drukkerij De Raat & De
Vries • **Drukkerij Groen** • Drukkerij Roos en
Roos • Drukkerij Sonneveld • Koninklijke De
Swart • Media Business Press • Media Sales
Support • Thieme Amsterdam • Thieme
Apeldoorn • Thieme Deventer • Thieme ICT
services • Thieme MediaCenter Nijmegen •
Thieme MediaCenter Rotterdam • Thieme
Print4U • Thieme Yonder Media • Uitgeverij De
Nieuwe Haagsche • Van Marken Delft Drukkers
• vM-design • WYT Gevaarsetiketten

Marco van der Hoeven van Mediabureau Leiden:

'we kunnen wat losser met media omgaan'

'Wie krampachtig vasthoudt aan de exacte bewoording en verpakking van zijn boodschap, schiet zijn doel voorbij', zegt Marco van der Hoeven van Mediabureau Leiden. 'Je wilt tenslotte dat de strekking van die boodschap goed overkomt, en dan is het van belang dat je dit via verschillende invalshoeken laat zien aan je doelgroep. Samen met een klant maak ik een mediaplan en dan kijken we welke middelen we inzetten. Dan kun je kijken wat het meest zinvol is: een folder, website, nieuwsbrief, digitale nieuwsbrief, advertentie, al naargelang wat het meest effectieve middel is om die boodschap uit te dragen. Maar ook: welke kansen zijn er voor free publicity en welke media passen bij de klant en zijn product'.

Anderhalf jaar geleden startte Marco van der Hoeven met Mediabureau Leiden. Hij verzorgt de hoofdredactie van een aantal magazines waaronder CIO, een magazine voor ICT directies. Verder schrijft hij brochures en journalistieke teksten, verzorgt lezingen en geeft media-advies.

Marco van der Hoeven was de eerste die in 1993 afstudeerde in Militaire Geschiedenis.

Hij werkte daarna bij het Legermuseum in Delft en organiseert af en toe excursies naar Waterloo en De Grebbelinie. Hij publiceerde regelmatig boeken en werkte mee aan catalogi van het Legermuseum en rolde zodoende in de journalistiek. Hij redigeerde eerder het Telecom Magazine en was hoofdredacteur van de specials van Computable voor VNU Uitgeverij.

TCS Interimmanagement bevrijdt u van financiële kopzorg

Paul Monteny
(links) en
Leon
Annokkee
(rechts)

Rond de jaarwisseling kent iedere ondernemer de administratieve drukte van het afsluiten van het boekjaar. Wordt er dan nog onverwachts een werknemer ziek of is er sprake van zwangerschapverlof dan hoeft u nu niet langer met de handen in het haar te zitten. TCS Interimmanagement detacheert goed opgeleide financiële medewerkers. Deze mensen kunnen worden ingezet als administrateur, hoofd administratie, (assistent)controllers of salarisadministrateurs. Als 'sparring partner' denken zij met u mee over de oplossingen die u nodig

heeft. Al het personeel is in vaste dienst bij TCS Interimmanagement en valt op tijdelijke basis bij u in. Het team van 30 personen wordt in de toekomst verder uitgebreid.

Mobiele medewerkers met daadkracht

Leon Annokkee en Paul Monteny zijn de twee accountmanagers en het gezicht van TCS Interimmanagement. Bedrijven zoals Eneco, Unilever, BAM en Logica CMG kunnen zij al tot hun tevreden klanten rekenen. Paul heeft zelfs jarenlang bij Logica CMG met alle financiële geledingen en softwarepakketten te maken gehad en kent daardoor de financiële aspecten van een bedrijf door en door. Leon heeft veel ervaring in de organisatie van de financiën. Zij adviseren over de mogelijkheden die het personeel van TCS Interimmanagement kan bieden voor uw bedrijf. Zoals hun kennis van financiële softwarepakketten toepassen, nieuwe systemen implementeren, reorganisaties en tijdelijke achterstanden wegwerken. Het energieke en goed opgeleide personeel van TCS Interimmanagement helpt u snel uit de problemen!

De markt verkennen: *Dat doe je samen met de Hogeschool Leiden*

De verzoeken stromen binnen bij de Hogeschool Leiden. 'Afgelopen weken waren er weer tientallen telefoontjes van bedrijven met de vraag om hen te helpen met marktonderzoek', zegt Paula van Elburg, regioregisseur van de Hogeschool Leiden. 'Bedrijven weten gelukkig steeds beter de weg te vinden naar de deskundigheid die de studenten kunnen bieden. Andersom verstaat Hogeschool Leiden als geen ander de kunst om een brug te slaan naar ondernemend Leiden en omgeving.'

Verbinding met bedrijfsleven

'We kunnen de aanvragen nog steeds goed aan', zegt Jean-Pierre Schreurs, marketingdocent. 'We hebben alleen al vanuit de secties Communicatie en Commerciële Economie 600 studenten die gewapend met een frisse blik hun kennis kunnen toepassen in een bedrijfsmatige setting. De richtingen Communicatie en Commerciële Economie bestaan vijf jaar in Leiden, we zijn dus een jonge tak van de Hogeschool Leiden. Vanaf de start is duidelijk geweest dat we de verbinding wilden met de buitenwereld. Juist daarom heeft ons team docenten van het begin af aan een open oog voor wat er in het bedrijfsleven speelt. Veel docenten hebben een eigen consultancybureau en staan met beide benen in het praktijkveld.' 'Ja', beaamt Arnold van der Capellen, collega docent in Commerciële Economie, 'wij staan graag met de voeten in de klei. Hogeschool Leiden maakt zich sterk voor directe en persoonlijke contacten naar buiten toe.'

Relevante marketingvragen

Volgens de docenten van Hogeschool Leiden zou ieder bedrijf zich ten minste de volgende vragen kunnen stellen:

1. in welke mate zijn mijn klanten tevreden? (tevredenheidsonderzoek)
2. hoe komt mijn onderneming over? (imago-onderzoek)
3. welke behoefte is er aan mijn product of dienstverlening? (behoefteonderzoek)

Ken je doelgroep

Je klanten kennen, weten wat hun behoeften zijn. Ervaringen en verwachtingen van doelgroepen onderzoeken, concurrentieanalyse, tevredenheidsonderzoek. Kennis van je doelgroep is essentieel voor het welslagen van een bedrijf. Marketingonderzoek dat Hogeschool Leiden voor u kan verrichten: in projectvorm door een groep studenten of op individuele basis door ouderejaars studenten, allen onder begeleiding van deskundige docenten. Marketingdocent Jean-Pierre Schreurs: 'andere Hogescholen vragen hier soms geld voor. Een marketingbureau rekent gauw tussen de 10.000 en 40.000 euro voor een uitgebreide marktanalyse en marketingplan. Om een website te laten analyseren op gebruiksvriendelijkheid kun je

Paula van Elburg, regioregisseur van Hogeschool Leiden

snel op 5000 euro rekenen. Voor de kleinere of startende ondernemingen is dit geen haalbare kaart. Vandaar dat hulp van studenten een uitkomst kan zijn. We zijn echter geen concurrenten van de gevestigde onderzoeksbureaus. Zij bieden nu eenmaal betere garanties dan die je van studenten mag verwachten en de lat ligt bij hen hoger. Dat neemt niet weg dat er door studenten vaak verbluffend goede prestaties worden geleverd.'

Geslaagde onderzoeken

Met enige trots wordt nu door de docenten melding gemaakt van de successen die door de studenten geboekt zijn. Voor een farmaceutisch bedrijf in Leiden deden studenten een behoefteonderzoek onder consumenten. Naast een eerder

'wij staan graag met de voeten in de klei. Hogeschool Leiden maakt zich sterk voor directe en persoonlijke contacten naar buiten toe'

uitgevoerd databaseonderzoek onderzochten de studenten via interviewtechnieken dezelfde vraagstelling. Het parallelonderzoek van de studenten kwam onafhankelijk van het databaseonderzoek tot precies dezelfde conclusie en onderstreepte en bevestigde de koers die uitgezet kon worden.

Voor het Centrummanagement van de gemeente Leiden is door studenten onderzoek gedaan naar de bekendheid van de koopzondag bij Leidenaren. Slechts veertig procent van de Leidenaren bleek te weten dat de koopzondag de laatste zondag van de maand was. Conclusie was, dat er meer bekendheid gegeven moest worden aan de koopzondag.

Studenten deden onderzoek voor webdesignbureaus naar de gebruiksvriendelijkheid van websites en kwamen tot verrassende ontdekkingen.

Voor de 3 October Vereniging Leiden ontwikkelen studenten een marketingplan voor de verkoop van merchandise (petjes en shawls) in 2006.

Een aantal bloembollenbedrijven krijgt hulp bij hun exportplannen.

Voor de metaalbedrijven die aangesloten zijn bij de Metaalunie wordt onderzocht hoe zij in de markt staan en hoe zij hun klanten beter kunnen bereiken.

Voor de ondernemersvereniging van Oegstgeest is een onderzoek gedaan naar de soort ondernemingen die vertegenwoordigd zijn in die gemeente en welke daarvan aangesloten zijn als lid.

Natuurlijk gaat er ook weleens iets minder goed. Zo was er

vanuit de Leidse hoteleigenaren een verzoek om na te gaan wat voor effect het sluiten van de Groenordhallen zou hebben op het hotelbezoek. De materie bleek in dit geval iets te complex om direct een duidelijk antwoord te krijgen. Toch was er een succes: het onderzoek droeg eraan bij dat de argumenten tegen de sluiting van de Groenordhallen hoger op de politieke agenda kwamen.

Van links naar rechts: Arnold van der Capellen, Paula van Elburg, Jean-Pierre Schreurs

Student van een miljoen

Dan was er de student die een benchmark onderzoek verrichtte voor een groot electronicabedrijf en daarbij spontaan een miljoen euro binnenhaalde. Benchmarking is een analyse-methode waarbij de eigen bedrijfsprocessen vergeleken worden met bedrijfsprocessen van andere bedrijven waarvan bekend is dat die op dat gebied een 'topper' zijn. Tijdens dit onderzoek kwamen dusdanige gegevens naar boven dat de student tot ieders verrassing dit grote bedrag binnensleepte voor het bedrijf.

Voorwaarden voor slagen

Bedrijven dragen bij aan het succes van het onderzoek door de student door:

1. Duidelijk te formuleren welk probleem of vraagstelling zij hebben.
2. Tijd te besteden aan de student en het onderzoek
3. Enthousiasme uit te stralen
4. Laten merken dat er daadwerkelijk iets gedaan wordt met het onderzoek
5. Zich te houden aan de oorspronkelijke vraag en opdracht.

Subsidie voor innovatie

Uw bedrijf kan zelfs ondersteuning krijgen van de docenten via een subsidieregeling voor innovatieve producten en diensten. Meer weten over de mogelijkheden van de Hogeschool Leiden voor uw onderneming: één telefoontje naar de regioregisseur is voldoende. Paula van Elburg tel. 071- 51 88 651, e-mail: elburg.van.p@hsleiden.nl.

Op zoek naar personeel? CWI levert dienst- verlening op maat

CWI Leiden, Oosterkerkstraat 1, 2312 SN Leiden.
Telefoon 071-7503830. Fax 071-7503831.

Wist u dat CWI voor werkgevers en werkzoekenden een serieuze partner is in arbeidsbemiddeling?

CWI beschikt over veel kandidaten die op zoek zijn naar een andere baan of direct beschikbaar zijn. Gekwalificeerde mensen met uiteenlopende werkervaring.

► **Meer informatie over CWI vindt u op www.werk.nl.**

**Wilt u dat kandidaten zich rechtstreeks bij u melden?
Of wilt u een voorselectie laten doen door CWI?
Dat kan allemaal. Bel en we informeren u graag verder.**

Makelaar in contacten

Hogeschool Leiden heeft veel contacten met bedrijven en instellingen uit de regio. Vaak komen die contacten ad hoc tot stand. Het is de taak van regioregisseur Paula van Elburg om die contacten te professionaliseren. Zodat de hogeschool de mogelijkheden in de markt maximaal gebruikt en bedrijven en instellingen optimaal profiteren van de kennis die Hogeschool Leiden in huis heeft. Elders in dit blad kunt u uitgebreid lezen over de concrete samenwerking met bedrijven en instellingen uit de regio.

Wilt u in contact komen met de regioregisseur?
Bel: 071-518 88 651 of mail naar: elburg.van.p@hsleiden.nl

**Niet volgen
maar Leiden.**

**'AAN DE SLAG
BIJ EEN
REGIONAAL BEDRIJF,
DAT WIL IK'**

Hogeschool Leiden

www.hsleiden.nl

Infodesk Bedrijventerreinen in Zuid-Holland

Bedrijven die een nieuwe bedrijfsruimte nodig hebben, ervaren het zoeken hiernaar soms als een ware speurtocht. Vooral wanneer u in een bredere regio de vestigingsmogelijkheden wil onderzoeken, stuit u op de vele gemeentegrenzen met steeds weer andere terreinen en regels. Er is nu een nieuwe, uitgebreide website met gegevens over alle bedrijventerreinen in Zuid-Holland. Bedrijven kunnen op www.infodeskzuidholland.nl een locatie zoeken op basis van prijs, ligging, milieucategorie en het aantal beschikbare vierkante meters. Afgelopen november lanceerde gedeputeerde Asje van Dijk de Infodesk Bedrijventerreinen. Omdat de website gekoppeld wordt aan het Handelsregister van de Kamer van Koophandel, is ook te zien welke bedrijven zich al op een terrein hebben gevestigd. Begonnen is met de Kamer van Koophandel Haaglanden maar het is de bedoeling dat de Infodesk aan meer handelsregisters wordt gekoppeld.

Eén minuut service

Met deze dienstverlening kan een bedrijf binnen een minuut een geschikte vestigingslocatie vinden. "Tot dusver moest een bedrijf in bijna 90 Zuid-Hollandse gemeenten op zoek gaan om erachter te komen of er ruimte vrij was, op welke voorwaarden enzovoort," aldus gedeputeerde Van Dijk. "Al die informatie is openbaar, maar kom er maar eens achter. Dat kan nu met een paar muisklikken." Daarbij zijn alle ge-

Gedeputeerde Asje Van Dijk

gevens nu eenduidig en kunnen de verschillende locaties daardoor beter met elkaar worden vergeleken. De gemeenten zorgen voor het actueel houden van de site. ■

Subsidie voor kennisintensieve bedrijvigheid

De provincie Zuid-Holland wil innovatief ondernemen stimuleren. Zij nodigt ondernemers uit subsidieaanvragen in te dienen voor onderzoek- en ontwikkelingsprojecten. Vooral samenwerkingsprojecten komen in aanmerking voor subsidie. Dit zijn projecten waarbij ondernemers, onderzoek- en onderwijsinstellingen samen nieuwe kennis en technologie inbrengen.

Aanvragen kunnen worden ingediend vanaf 1 december, met als deadline 28 februari 2006.

Innovatie

Voor de periode 2004-2007 heeft de provincie ruim 10 miljoen euro gereser-

veerd om de kenniseconomie te stimuleren. Innovatie is hierbij het sleutelwoord. Hierbij concentreert de Provincie zich op negen clusters, waaronder life sciences, internationaal recht, water- en deltatechnologie, aerospace, sensor- en nanotechnologie en ict-telecom.

Meer informatie

Meer informatie over de voorwaarden en de wijze van indienen treft u aan op www.zuid-holland.nl. Klik vervolgens door naar Economie en Werk en daarna naar Kenniseconomie.

Heeft u een idee voor een project dat gericht is op ontwikkeling van de kenniseconomie in Zuid-Holland, dan raden

wij u aan om contact op te nemen met de Provincie Zuid-Holland.

Afdeling economische zaken:
tel: 070 - 441 7002. ■

Ervaringen met ziektekostenverzekering

bv.leiden.nl is benieuwd naar de ervaringen van ondernemers met de nieuwe ziektekostenverzekering. Plaats uw reactie op onze website: www.bvleiden.nl

Leasen zonder afkoopkosten?
Pon LeaseSpecials

**Zo kunt u direct een auto inleveren
als het even tegen zit.**

Bij de beste ondernemingen komen tegenslagen voor. En als u een stapje terug moet doen,
dan moet u ook zonder kosten een auto kunnen inleveren. Vandaar onze Pon LeaseSpecials®

Meer weten? Kijk op www.kamsteegautolease.nl

Kamsteeg
AUTO LEASE

Ondernemers van de toekomst

Als de trend zich doorzet kan het jaar 2006 weer een groot aantal kersverse ondernemers verwelkomen: in 2005 is het aantal starters nog nooit zo hoog geweest en het aantal startende ondernemingen vertoont de laatste jaren een stijgende lijn. Nieuwe bedrijven houden het ondernemersklimaat levendig en geschakeerd en stimuleren de werkgelegenheid.

De Startersdagen van de Kamer van Koophandel verheugen zich in een hoge opkomst. Veel van de bezoekers van Startersdagen beginnen daadwerkelijk hun eigen bedrijf. Uit onderzoek onder de bezoekers van de voorgaande Startersdag, blijkt dat de helft daarna een nieuwe onderneming begint. Deze nieuwe bedrijven leveren een extra werkgelegenheid op van ongeveer 25.000 arbeidsplaatsen. Onder de nieuwkomers scharen zich steeds meer vrouwen en ondernemers van buitenlandse herkomst.

Startersdag in Leiden

In Leiden was er een enthousiaste deelname van 1400 bezoekers aan de Startersdag in Groenord Plaza. De Belastingdienst, Lansigt Accountants en Belastingadviseurs, TPG Post, ABN AMRO, de Kamer van Koophandel verzorgden verschillende workshops. Tevens namen zij deel aan een panel van deskundigen die op interactieve wijze de belangstellenden van informatie voorzagen over het aankomende bedrijf.

*Aandachtig
publiek
tijdens
Startersdag
Leiden*

Raad en daad

De standhouders vertoonden een gevarieerd aanbod van ondersteunende diensten voor de beginnende ondernemer.

Het panel van specialisten

Ludieke reclame van reclamebureau Impressio op de Startersdag

De Kamer van Koophandel en Belastingdienst gaven adviezen; de gemeente Leiden (Servicepunt Bedrijven) bood betaalbare mogelijkheden voor bedrijfshuisvesting; bij reclamebureaus kon men terecht voor de huisstijl en er waren diverse accountants en belastingadviseurs vertegenwoordigd om ondersteuning te bieden op het financiële en fiscale terrein.

Goed voorbereid aan de slag

In Leiden worden jaarlijks ongeveer 750 nieuwe bedrijven opgericht. Na een half jaar is van dit aantal ongeveer de helft over en vijf jaar later van dit deel nog maar een derde.

Een goede voorbereiding maakt onderdeel uit van het slagen van de onderneming. Dat werd alom benadrukt op de Startersdag. Steeds weer werd het belang van een goed ondernemersplan benadrukt. Wanneer een aankomende ondernemer bij een bank binnenstapt, wordt er vooral gekeken of een dergelijk plan doortimmerd in elkaar zit. De ABN AMRO gaf aan dat de verleende kredieten een bovengrens hebben van € 25.000. Daarboven is een inleg van eigen geld vereist of een uitzonderlijk goed doordacht ondernemingsplan. Als regel geldt: hoe beter het plan hoe gemakkelijker de financiering.

Zirkzee, Accountants en Belastingadviseurs

Starterspakket

De gemeente Leiden, Stichting Werk en Ondernemen (SWO) en de Kamer van Koophandel (KvK) helpen ondernemers op weg met een starterspakket. Dat bestaat uit een maatwerkgesprek of een begeleidingstraject. Een maatwerkgesprek geeft de ondernemer gerichte ondersteuning bij het maken van een ondernemingsplan. Een begeleidingstraject bestaat uit persoonlijke ondersteuning van een consulent van de Kamer van Koophandel, bijvoorbeeld op het gebied van juridische zaken, marketing, financiën en organisatie. De Stichting Werk en Onderneming en de gemeente helpen ondernemers bij het vinden van geschikte bedrijfsruimte. Wilt u gebruik maken van het starterspakket? Ga dan naar Servicepunt Bedrijven van de gemeente Leiden, Langegracht 72, telefoon (071) 516 55 09.

Met goed advies hoeft milieuzorg geen kopzorg te zijn...

Stichting
Bedrijfsadvies
milieu, arbo en kwaliteit

Voor een advies waarmee u wat kunt ondernemen kijkt u op www.stbedrijfsadvies.nl of belt u (0172) 42 31 30

Ondernemen is geen kinderspel. Wie zorgt dat je slagvaardig blijft?

Daar kan de accountant voor zorgen. Hij of zij kan u veel werk uit handen nemen, waar u misschien geen zin in heeft of waar u niet niet genoeg vanaf weet.

Het meeste is natuurlijk als uw accountant precies weet waar het bij het ondernemen om gaat. Zoals de AA-Accoustant. Die is namelijk meestal zelf ondernemer. En denkt daarom als ondernemer en begrijpt dat je de fiscale en bedrijfseconomische kant van de zaak niet moet onderschatten. De AA-Accoustant kan u prima adviseren of werk uit handen nemen bij zaken als wet- en regelgeving, financiering of de verstandige opbouw van een pensioen. Om maar wat punten van aandacht te noemen. Hij geeft u met andere woorden de ruimte en het geschiedchap om te doen waar u goed in bent: ondernemen. Zodat u slagvaardig kunt opereren.

De AA-Accountants zetten het graag helder voor u op een rij. Meer informatie over de AA-Accoustant vindt u op www.novaa.nl

Van Arkel Accountants

Papiermolen 1
2317 PM Leiden
Tel: 071-5680621
Fax: 071-5236356
E-mail: info@vanarkelaccountants.nl

Accountantskantoor Bunnig B.V.

P.E. Bunnig A.A.
Vijfmeilaan 135A
2321 RK Leiden
Tel: 071-5311321
Fax: 071-5316775

Van Wezel

accountants en adviseurs
Bachstraat 4a
2324 GL Leiden
Postbus 1012 2302 BA Leiden
Tel: 071-5314686
Fax: 071-5316011
E-mail: info@vanwezel-leiden.nl

Lekstraat 88A
2314 VJ Leiden
Tel: 071-5410852
Fax: 071-5419132
E-mail: info@borsboom-accountants.nl

Leiden, waag die sprong!

Column door Ton van Raan

Ton van Raan
(foto: Martijn Beekman)

Het Leidse Science Park toont aan dat uit de universiteit belangrijke innovaties voor het bedrijfsleven kunnen ontstaan. In Leiden is die kennisintensieve bedrijvigheid grotendeels biotechnologisch. De Science Parks van Leuven en Cambridge laten een bontere diversiteit van werkerreinen zien. Gevarieerdheid is van groot economisch belang. Uit mijn eigen werk aan de universiteit is een 'niet-bio' bedrijf (CWTS) voortgekomen dat nieuwe wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen in kaart brengt. Het kan dus wel. Maar, veel van het potentieel blijft onbenut. Neem de rol van Leiden als congresstad. Deze is gezien de internationale wetenschape-

Het koor van de Pieterskerk
(foto: Pieterskerk)

lijke positie van Leiden volstrekt onder de maat. Het ontbreken van een congrescentrum en de aanwezigheid van voldoende grote hotels wordt regelmatig onder de aandacht gebracht. Maar hoe komen we verder? Eerst moet binnen de universiteit zelf het besef doorbreken dat alle congressen, behalve vooralsnog de allergrootste, in Leiden gehouden kunnen worden. Niet bij voorbaat uitwijken naar het Congrescentrum in Den Haag of Leeuwenhorst in Noordwijkerhout of nog verder. Congrescentra bieden alle faciliteiten, maar zijn vrij steriel en eentonig. De Stadsgehoorzaal en de Pieterskerk leveren aanzienlijke cultuurhistorische meerwaarde, zowel binnen als buiten. Dat mag duidelijker onder de aandacht komen.

Waar ben ik? U bent in een kerkgebouw dat uit 1121 stamt en waar in de loop der eeuwen allerlei bijzondere gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. Authenticiteit is heel belangrijk, zeker vanuit internationaal perspectief. Het bestuur van de universiteit is onvoldoende op de hoogte welke hoogleraren een congres voorbereiden. Voor Leiden is het dan vaak te laat. Er heeft zich een vanzelfsprekendheid ontwikkeld dat het in deze stad toch niet gaat. De spiraal gaat dan verder naar beneden. Want deze mentaliteit betekent dat men niet meer alert is op andere mogelijkheden.

Leiden congresstad

De Europese Unie financiert flink wat Leids onderzoek. De betrokken hoogleraar heeft het dan in Brussel voor het zeggen om als afsluiting van het werk een internationaal congres, meerdaags seminar, of workshop te organiseren. Daarbij staan niet alleen collega-onderzoekers op de genodigdenlijst, maar bij toepassingsgericht onderzoek zijn tevens beleidsmakers, politici, en bedrijfsleven betrokken. Deze stad zou ongeveer 100 congressen van gemiddeld 150 deelnemers kunnen aantrekken. Dat moet in Leiden gebeuren. Opbrengst voor de Leidse economie: zo'n 20 miljoen euro, nog zonder 'shopping' door partners. Als ook 'corporate' en nationale bijeenkomsten worden aangehouden, dan wordt de opbrengst een veelvoud hiervan.

Hoe maken we Leiden als congresstad aantrekkelijk? Leiden, Stad van Ontdekkingen: elk congres van betekenis moet een relatie krijgen met een Leidse ontdekking. Leidse kunstenaars leveren een performance voor de congresgangers: in woord, beeld of geluid die gericht is op het thema van het congres. Het culturaanbod kan op unieke wijze de positie van Leiden als congresstad versterken en andersom trekt een congresstad meer cultuur aan. De 'city quality' stijgt en Leiden wordt aantrekkelijker als vestigingsplaats en uitgaansstad wat ten goede komt aan de economie.

Prof. dr. Ton van Raan is hoogleraar 'Ontwikkeling van Wetenschap en Technologie' aan de Universiteit Leiden en directeur van het Centrum voor Wetenschaps- en Technologiestudies (CWTS)

WELKE SLEUTEL LEIDT TOT UW SUCCES?

Ideeën genoeg maar zijn deze uitvoerbaar?

Van start tot groei, van nationaal naar
internationaal, van overname tot overdracht

*Een goede begeleiding kan
u een hoop tijd besparen*

*Kijk eens op [www.kvk.nl/
trajectbegeleiding](http://www.kvk.nl/trajectbegeleiding) of
bel naar (071) 525 05 00*

KAMER VAN KOOPHANDEL
RIJNLAND

BESTUUR VAN DE VERENIGING

René van Leeuwen	Voorzitter
Pim Sluiter	Secretaris
Hans Verloop	Penningmeester
John Hedeman	Bestuurslid, Voorzitter Commissie Detailhandel (winkeliersverenigingen, Centrummanagement)
Nino Schulpen	bestuurslid, Voorzitter Ruimtelijke Ordening, Bedrijventerreinen & Infrastructuur (ROBI)
Wim van der Gref	bestuurslid, Voorzitter Commissie Ledenbijeenkomsten & Evenementen
Wim van der Gref	bestuurslid, Voorzitter Commissie Communicatie en PR
Mariëtte Barnhoorn	bestuurslid, Voorzitter Commissie Onderwijs en Werkgelegenheid
Rik Kamps	bestuurslid, Voorzitter Commissie Leiden Centraal
Arjen Vels	bestuurslid Contacten Kamer van Koophandel
Ben Schuttenbeld	Adviseur namens KvK
John Mouwen	Adviseur namens VNO-NCW
Milo Bakker	Adviseur namens MKB Nederland

AGENDA LEDENBIJEENKOMSTEN 2006

- ✓ **Donderdagavond 16 februari vanaf 19.30 uur**
Lijsttrekkersdebat in samenwerking met VNO-NCW West
Locatie: Heineken
- ✓ **Vrijdag 24 maart**
Feestavond in verband met samengaan MKB Leiden en LVI
- ✓ **Donderdag 20 april ca. 16.00 uur**
Algemene Ledenvergadering
- ✓ **Dinsdag 20 juni**
Rob-Mantel Watersport (mid)dag
- ✓ **Maandag 11 september ca. 17.30 uur**
Borrel
- ✓ **Donderdag 9 november ca. 16.30 uur**
Ledenbijeenkomst
- ✓ **Donderdag 14 december ca. 07.30 uur**
Ontbijtbijeenkomst

Met 'Breedveste' een stap verder

Rooseveltstraat 14 N + O Leiden

Tweetal schitterende hoge bedrijfsruimten op industrieterrein "Rooseveltstraat" tussen A4 en A44, goede bereikbaarheid. Bestaande uit een bedrijfshal op de begane grond (200 m²) met overheaddeur en een aparte loopdeur t.b.v. verdieping (180 m² incl. kantoor). Alle voorzieningen zijn aanwezig. Per direct te aanvaarden.

- ★ Info R.H. Breedveld sr. & jr.: 06 50631473
- ★ E-mail: rhbreed@xs4all.nl

media design
internet service provider

webdesign - webhosting - domeinregistratie

Lokhorststraat 16 Leiden - telefoon 071 - 5233258
www.mediadesign.nl - info@mediadesign.nl

Maak nu uw eigen website met Snelsite! Kijk op
www.snelsite.nl hoe eenvoudig het is om uw eigen website
op te zetten en actueel te houden!

Snelsite! Het Content Management System (CMS)
van Media Design.

Arbeidsmarktprojecten, lusten of lasten?

Medio januari ontvangt u via uw e-mail een enquête over arbeidsmarktprojecten. In de enquête wordt gevraagd naar uw ervaringen met arbeidsmarktprojecten zoals stages, leerbanen en gesubsidieerde banen. Deze enquête wordt in opdracht van de Commissie Onderwijs en Werkgelegenheid van bv.leiden.nl uitgevoerd, en is onderdeel van het afstudeeronderzoek van twee studenten van de Hogeschool Leiden. Doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de divers projecten en de wensen/ervaringen van de ondernemers. Naast ondernemers zullen ook de organisaties die de projecten hebben opgezet worden geënquêteerd.

Uw mening is van groot belang voor het onderzoek en zal als basis dienen voor de aanbevelingen aan bv.leiden.nl. Wij willen u dan ook vriendelijk verzoeken de enquête in te vullen en te retourneren. Bij voorbaat hartelijk dank!

Reken op meer...

Reken op meer incassorendement. Een goede relatie met uw klanten is commercieel van groot belang. Maar u wilt ook dat uw facturen op tijd betaald worden. Dan staat u voor een dilemma: eigenlijk zou u de wanbetaler hard moeten aanpakken, maar ja, het is ook een klant. Van Maastricht & Partners/GGN biedt u de oplossing. Van Maastricht & Partners/GGN beschikt namelijk over diverse strategieën waarbij incasseren en klanten behouden hand in hand gaan.

VAN MAASTRICHT & PARTNERS
GERECHTSDEURWAARDERS - INCASSO

Reken op meer rendement

's-Gravenhage: Bezuidenhoutseweg 115 • Postbus 95301 2509 CH 's-Gravenhage • Tel: 070 - 33 15 600 • Fax: 070 - 34 76 025
info@maastricht.ggn.nl • www.maastricht.ggn.nl

Zoetermeer: Paletsingel 36 • Postbus 592 2700 AN Zoetermeer • Tel: 079 - 34 61 310 • Fax: 079 - 34 27 836
Leiden: Schipholweg 101 d • Postbus 575 2300 AN Leiden • Tel: 071 - 58 13 655 • Fax: 071 - 58 13 666

Familiebedrijf sinds 1931 75
Eigen atelier - Eigen parkaargelegenheid Afdelingspunt

SMIT

HANDELCORRATIE	Garmin	Verobal
ZONWERMING	LIFE	
GORDIJNEN	KENOX	Sanibac
TAPUUTEN	MARK TAPET	desso
MARMOLEUM	LEBO	Levensredde
VINYL	ambicor	van alle
LAMINAAT	Wolfram	handels
		marken

Assistent: www.smit-interieur.nl 071 - 512 28 13
17 Jaar van hard werken in een professionele Large Mare SE, Leiden

ADMICU

★ ADMINISTRATIES EN BOEKHOUDINGEN ★
★ BELASTINGZAKEN ★
★ VOOR MIDDEN- EN KLEINBEDRIJF ★

Ook begeleiding voor startende ondernemers

Uiterstgr. 77,
2312 TB Leiden tel./fax: 071-512 28 21

sbmtravel.nl

**De hele wereld rond...
goed gescoord met SBM travel**

Voor al uw sportreizen, incentives, fietsvakanties enz.

tel. 071-572 58 33

**SPORT BUSINESS & MEDIA TRAVEL
SBM TRAVEL**

Test anoniem de relatie met uw reclamebureau

Factuur Communicatie

Twijfelt u weleens of uw reclamebureau nog steeds de beste “match” is? Zijn ze nog steeds zo creatief, luisteren ze wel? Of de zoveelste discussie over een factuur?

Op de site www.bureaurelatietest.nl kunt u anoniem de kwaliteit van de relatie met uw reclamebureau testen. Ook bestaat de mogelijkheid uw resultaten te vergelijken met andere ondernemingen/instellingen.

Prijs

Deadline

Creativiteit

Kijk op www.bureaurelatietest.nl

Autodealer Ed Leeflang was aan een tweede vestiging toe.

Het werd zijn eerste overname.

Tweede vestiging of eerste overname? Zo'n belangrijke strategische keuze vereist van ons als adviseur natuurlijk een grondige kennis van de betreffende sector. De autobranche bijvoorbeeld kennen we dan ook door en door. Maar wat ons betreft, is dat niet voldoende. Want op dit soort momenten gaat het niet alleen om zakelijke argumenten, maar ook om persoonlijke ambities en emoties. En dus streven we naar relaties met onze klanten waarin het zakelijke en het persoonlijke hand in hand gaan.

Vandaar onze keuze voor een heel open bedrijfscultuur. Met 18 regionaal gewortelde vestigingen, dichtbij onze 11.000 klanten in de markt van middelgrote en kleinere ondernemingen. Met ruim 850 medewerkers die zich hebben gespecialiseerd in het geïntegreerd aanbieden van die diensten waar we echt goed in zijn: accountancy en belastingadvisering, ondersteund door bedrijfsjuridische advisering. En wanneer andere specialisten nodig zijn? Dan kunnen wij u daar direct mee in contact brengen, via ons goed georganiseerde netwerk.

Meer weten? Bezoek www.berk.nl of neem contact op met Hans Pot, Huub Kapel of René van Leeuwen voor een persoonlijke kennismaking. Bel (071) 305 00 00 of mail leiden@berk.nl

De adviseur die je kent

Vestigingen: Almelo, Almere, Amsterdam, Breda, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Kampen, Katwijk, Leiden, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Velsen, Zaandam, Zwolle, Centrale diensten Gouda, Aalst (België), Gent (België).

BERK

Accountants en Belastingadviseurs

An Independent Member of Baker Tilly International